

Отже, проаналізувавши норми Основного Закону Федеративної Республіки Німеччина та Закону «Про Федеральний конституційний суд» можемо прийти до висновку, що Федеральний конституційний суд займає основне місце в механізмі державної влади Федеративної Республіки Німеччина. Суд у межах конституційної юрисдикції покликаний ухвалювати рішення, що стосуються тлумачення норм Конституції держави, визначати умови діяльності політичних партій у випадку порушення норм Основного Закону, перевіряти на відповідність до Конституції норми національного законодавства Німеччини, приймати рішення щодо фундаментальних прав громадян та інших визначених випадках віднесених до компетенції Федерального конституційного суду.

Список використаних джерел

1. Онлайн сторінка Handbook Germany, розділ Основний закон Німеччини
URL: <https://handbookgermany.de/uk/basic-law>
2. Закон про Федеральний конституційний суд у редакції, опублікованій 11 серпня 1993 року (BGBl. I, стор. 1473), до якого останні зміни внесено статтею 4 закону від 20 листопада 2019 року (BGBl. I, стор. 1724).
URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/bverfgg/BJNR002430951.html> .
3. Гультай Михайло, суддя Конституційного Суду України, кандидат юридичних наук, «Особливості функціонування інституту конституційної скарги у Федеративній Республіці Німеччина», журнал Верховної Ради «Віче». №17, вересень 2011.
URL: <https://veche.kiev.ua/journal/2695/> .
4. сайт Федерального конституційного суду Федеративної Республіки Німеччина
URL: https://www.bundesverfassungsgericht.de/DE/Das-Gericht/Aufgaben/aufgaben_node.html .

СУДОВА ПРАКТИКА ЩОДО ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Оніщик Юрій,

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри приватного та публічного права
Інституту права та сучасних технологій
Київського національного університету
технологій та дизайну*

Тицишин Олена,

*студентка групи БП 2-19,
Інституту права та сучасних технологій
Київського національного університету
технологій та дизайну*

З початком повномасштабного російського вторгнення в Україну все наше суспільне життя та функціонування країни вцілому зазнало вимушених змін. Безпосередньо ці зміни не оминули й податкової сфери, як наслідок з'явився значних масив судової практики щодо оподаткування в умовах воєнного стану.

Судова практика є особливою формою відображення характеру розвитку податкових правовідносин у процесі формування і реалізації норм податкового законодавства.

У вирішенні податкових спорів вагоме значення мають правові позиції Верховного Суду, оскільки згідно ст. 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» висновки щодо застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права. Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду, враховуються іншими судами при застосуванні таких норм права [1].

Аналіз судової практики щодо оподаткування в умовах воєнного стану показує, що найпоширенішими у цій категорії справ є податкові спори з питань зовнішньоекономічної діяльності, податкових зобов'язань, земельного податку і орендної плати, відповідальності платника, процесуальних питань.

Серед висновків Верховного Суду заслуговують на увагу такі [2]:

1) невиконання зобов'язання особою може бути підтверджене обставинами непереборної сили, що звільняє таку особу від відповідальності. Передбачене застосування відповідальності за порушення термінів розрахунків у іноземній валюті до резидентів, що порушили терміни розрахунків, крім суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на території проведення антитерористичної операції на період її проведення;

2) якщо платник податків у охоплений перевіркою період провадив діяльність на території проведення антитерористичної операції, то в податкового органу відсутні правові підстави для нарахування йому пені в порядку статті 4 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті» у редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин;

3) неподання платником податкової звітності з податку на додану вартість, що зумовлене настанням обставин непереборної сили та підтверджується належним сертифікатом Торгово-промислової палати України та відповідно до ст. 10 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції», є підставою для звільнення від відповідальності за невиконання (неналежного виконання) зобов'язань, а також застосування до особи передбачених пп. «г» п.184.1 Податкового кодексу України негативних наслідків у вигляді анулювання реєстрації платником податку на додану вартість є необґрунтованим;

4) положення Закону України від 2 вересня 2014 року № 1669-VII «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» є спеціальною нормою, яка для суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на відповідній території протягом визначеного періоду в часі, на підставі об'єктивних обставин щодо проведення антитерористичної операції та за умови отримання висновку Торгово-промислової палати України, передбачає підстави для звільнення від відповідальності, зокрема в частині неналежного виконання обов'язку своєчасного подання податкової звітності;

5) положення Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» не встановлюють податкової пільги, що розповсюджується на платника податків. Сертифікат Торгово-промислової палати України про настання обставин непереборної сили є належним доказом на підставі статті 10 цього Закону для звільнення платника податків від відповідальності, передбаченої абзацом другим пункту 120.1 статті 120 Податкового кодексу України, за неналежне виконання зобов'язань щодо своєчасної подачі вказаного розрахунку за користування надрами;

6) установлення причинно-наслідкового зв'язку між обставинами непереборної сили з виникненням податкового боргу (тобто визнання його безнадійним) є компетенцією суб'єкта владних повноважень за результатами розгляду заяви платника. Ці обставини впливають на

право платника бути звільненим від виконання обов'язку щодо погашення податкового боргу шляхом його списання;

7) неодноразове намагання платника, що здійснив перереєстрацію з неконтрольованої території до контрольованої території України, яка належить до території проведення АТО, зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригувань у межах установлених граничних строків, а потім безпідставне їх неприйняття контролюючим органом свідчить про відсутність протиправної бездіяльності платника податків і виключає склад податкового правопорушення;

8) звільнення платника від відповідальності на підставі підпункту 38.4 пункту 38 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України є безумовним обов'язком податкових органів, зокрема, якщо фактичним місцезнаходженням філії, представництва, відокремленого чи іншого структурного підрозділу юридичної особи є тимчасово окупована територія, а місцезнаходженням відповідної юридичної особи є інша територія України або територія населених пунктів на лінії зіткнення.

Отже, правові позиції Верховного Суду з питань оподаткування усувають суперечності правового регулювання податкових відносин, створюють передумови для правильного і одноманітного застосування податкового законодавства, а також сприяють утвердженню принципів права у податковій сфері.

Список використаних джерел

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення 22.11.2022).
2. Огляд судової практики Верховного Суду щодо оподаткування в умовах воєнного стану. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Ohliad_pod_voiennyi_stan.pdf (дата звернення 11.11.2022).

THE IMPORTANCE OF LEGAL PROFESSIONAL PRIVILEGE IN THE PROCESS OF LAWYER'S ACTIVITY

Ismailova Leila

Student, Institute of Law and Modern Technologies

Roienko Liudmyla

Senior Lecturer, Department of Philology and Translation

Kyiv National University of Technologies and Design (Kyiv, Ukraine)

Active changes in national legislation make certain corrections to certain provisions directly related to the concept of "legal professional privilege". The question regarding a new meaning and protection of information that constitutes lawyer's secrecy is relevant. Today, it is required to maintain attorney's secrecy, which is documented at the legislative level. Attorney confidentiality is somewhat controversial issue among lawyers. This is highlighted by the fact that the concept of lawyer's confidentiality is presented quite widely in the norms of national legislation, but the boundaries of this concept and which aspects constitute its subject haven't been defined clearly.

The purpose of the article is to study the concept of "legal professional privilege" and its main subject, to clarify the connection between the concepts of legal professional privilege and confidentiality, which are used to establish trust-based relations between a client and a lawyer.

An essential condition of the activity of the lawyer is the observance of the professional secrecy of the lawyer, which is of primary importance, because trust in the defense attorney is the main principle on which trust in the justice system as a whole is based. In order to determine the subject of legal professional privilege, it is important to consider what the concept of " legal profes-